

LWOWSKA BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA ORGANIZATOREM
KONFERENCJI PT. „BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA JAKO PRZESTRZEŃ
KOMUNIKACJI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ”, Lwów, 18-19 maja 2017 r.

Lwów największe i najpiękniejsze miasto zachodniej Ukrainy, o bogatej wielokulturowej historii i zabytkowym centrum, dorównującym miastom środkowoeuropejskim, a którego starówka znajduje się na Światowej Liście Dziedzictwa UNESCO, gościł w roku ubiegłym bibliotekarzy z terenu Ukrainy oraz sąsiednich państw. W tym pięknym mieście w dniach 18-19 maja 2017 r. miała bowiem miejsce Ogólnoukraińska Konferencja Naukowo-Praktyczna pt. „Biblioteka Uniwersytecka jako przestrzeń komunikacji społecznej i kulturowej” (Університетська бібліотека як простір соціокультурної комунікації), która przypadła w tak zwanym „Dniu haftu”, dlatego na ulicach i podczas obrad można było spotkać wielu Ukraińców w strojach ludowych.

Gospodarzem tego naukowego spotkania była Biblioteka Naukowa Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki (Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка), jedna z największych i najstarszych bibliotek w tym regionie o historii sięgającej 1608 r. A zjechali się na nią naukowcy i bibliotekarze z różnych miast Ukrainy (Charkowa, Czerniowiec, Iwano-Frankowska, Kijowa, Lwowa, Mukaczewa, Równego, Użgorodu) oraz z Polski. Rozmawiano na temat bibliotek i bibliotekoznawstwa ich statusu dziś i w przyszłości oraz mówiono o książkach, które nie tylko wypełniają przestrzeń książnic, ale tworzą też możliwości wyjścia szerzej w świat.

Biblioteka, jako organizator konferencji wychodząc naprzeciw intencji pokazania szerzej swoich książek, przygotowała dla uczestników sympozjum wystawę pt. „Tradycje czytania akademickiego na przykładzie zbiorów własnych Biblioteki Naukowej” (Традиції академічного читання на прикладі особових колекцій Наукової бібліотеки). Eksponowane były na niej książki: doradcy cesarza Karola VI, prefekta biblioteki cesarskiej i dziekana Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Piusa Mikołaja Garelli (1670-1740), geologa, hrabiego Stanisława Jana Dunin-Borkowskiego (1782-1850), lekarza Josefa Weigela (1843-1908), historyka sztuki i konserwatora Vladimira Vujtsika (1934-2002) oraz poety i tłumacza Vera Ritcha (1936-2009). Ponadto można było obejrzeć jeszcze inne kolekcje ukraińskich darczyńców dzięki pracownikom biblioteki, którzy pokazali wybrane zbiory przechowywane w magazynach książnicy.

W czytelni Biblioteki Uniwersyteckiej dyrektor prof. Wasilij Fiodorowicz Kmet' (**Василь Федорович Кметь**) dokonał uroczystego powitania zebranych uczestników sesji i otworzył ją wraz z prof. Romanem Jewhenowyczem Gładyszewskim (**Роман Євгенович Гладішевський**), członkiem Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, prorektorem ds. Naukowych Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie oraz z doktorem nauk społecznych, dyrektorem Biblioteki Naukowej M. Maksymowicza Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki, adiunktem Olehem Serbinem (**Олег Сербін**), którzy wprowadzili słuchaczy w temat .

Uczestnicy obrad w czytelni Lwowskiej Biblioteki Uniwersyteckiej (fot. Ewa Obała)

Sesję plenarną zainauguował gospodarz, dyrektor ksiąźnicy prof. Wasil Kmet' (**Василь Кметь**), mówiąc o roli Biblioteki Uniwersyteckiej w kształtowaniu nowoczesnej przestrzeni publicznej (Бібліотека університету у формуванні модерного публічного простору). Następnie wystąpił **prof. Tomasz Kruszewski** z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przybliżając swoje przemyślenia na temat „Genius loci biblioteki – wybrane elementy psychologii miejsca i instytucji”, biorąc pod uwagę budynki bibliotek i ich oddziaływanie w nowoczesnych procesach społeczno-kulturalnych. Kolejna prelegentka Oksana Bruj (**Оксана Бруй**) dyrektor Biblioteki Naukowo-Technicznej im. G. I. Denisenki Narodowego Uniwersytetu Technicznego Ukrainy „Politechnika Kijowska im. Igora Sikorskiego” omówiła strategię rozwoju Biblioteki KPI 2017-2020, jako doświadczenie w opracowaniu i wdrażaniu zbiorów (Стратегія розвитку Бібліотеки КПІ 2017-2020 : досвід розроблення та впровадження). Na koniec pierwszej części sesji kierowniczka działań naukowych Biblioteki Naukowej Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki Olena Skachenko (**Олена Скаченко**) zapoznała słuchaczy z społeczno-kulturową działalnością biblioteki na przykładzie Biblioteki KNUKiM (Соціокультурна діяльність бібліотеки на прикладі досвіду роботи Наукової бібліотеки КНУКиМ).

Po przerwie wystąpiła Irina Tikhonkova (**Ірина Тихонкова**) specjalistka z Kijowa firmy Clarivate Analytics, która zaprezentowała osobliwości platformy „Web of Science” i jej produkty analityczne oraz przedstawiciel firmy „Zeuschel” (Tübingen-Gerschau z Niemiec) Oleksandr Szewczenko (**Олександр Шевченко**), koncentrujący się na doświadczeniach i perspektywach technologii cyfryzacji zbiorów bibliotecznych. Po wyżej wymienionych referatach w ramach konferencji swoje spotkanie mieli lwowscy regionaliści Stowarzyszenia Bibliotek Szkół Wyższych Ukrainy.

Na koniec dyrektor Wasyl Kmet' organizator tego naukowego wydarzenia, zaprosił

uczestników i gości biorących udział w konferencji na wycieczkę po bibliotece. Na początku przedstawił historię tej placówki, zwracając uwagę na wygląd czytelnicy ze szklanym dachem oraz z jej wyremontowanym wnętrzem, ozdobionym stylizowanymi ornamentami i symbolicznymi obrazami, a także znajdującymi się na ścianach sentencjami łacińskimi i greckimi, nawiązującymi do początków klasycznego uniwersytetu. Oprowadził także po wnętrzach magazynów książek zbudowanych z metalowych konstrukcji oraz zaprowadził do innych wydziałów, w tym pracowni konserwacji zbiorów. Uczestnicy konferencji mogli również obejrzeć najcenniejsze eksponaty wydziału zbiorów specjalnych, takie jak: rękopisy, dyplomy, zabytkową kartografię, w tym znajdujące się w zasobach tejże biblioteki weneckie wydanie atlasu Klaudiusza Ptolemeusza (1511), unikatowe wydanie dzieła Mikołaja Kopernika (1543), Paleotyp Pomponii Melae oraz zbiór pieśni katolickich „Antyfony” (1551).

Drugi dzień konferencji był jeszcze bardziej intensywny, prelegenci wygłaszali swoje referaty w czterech równoległych sekcjach. W pierwszej omawiano aktywność społeczno-kulturalną i zawodową bibliotek (Соціокультурна та профорієнтаційна діяльність бібліотек), w drugiej informacje i produkty analityczne oraz usługi dla użytkowników w bibliotece uniwersyteckiej (Інформаційно-аналітична продукція та обслуговування користувачів в університетській бібліотеці). Trzecia sekcja zajęła się historią bibliotek, tworzeniem kolekcji bibliotecznych oraz czytelnictwem (Історія бібліотек, формування бібліотечних фондів та читання), a czwarta skupiła się na zbiorach Biblioteki Naukowej: badaniach źródłowych i znaczeniu społeczno-kulturowym (Фонди Наукової бібліотеки: джерелознавчі дослідження та соціокультурне значення).

Od lewej: prof. K. Walczak, dr Łesia Kupin , prof. E. Andrysiak (fot. E. Obała)

W sekcji trzeciej pod przewodnictwem **prof. Krzysztofa Walczaka** z Polski i **dr Lesi Kupin** z Ukrainy swoje referaty przedstawili: Kateryna Perehinets (**Катерина Перегінець**) mówiąca o inkunabułach Biblioteki Klasztoru Franciszkanów we Lwowie na podstawie materiału z książki inwentarzowej XVIII w. (Інкунабули бібліотеки монастира

францисканців у Львові за матеріалами інвентарної книги XVIII ст.), Nazariy Loshtin (**Назарій Лоштин**) przedstawiający katalog „Auctores veteres gracie et latini...” jako źródło reprodukcji książek starożytnych autorów w bibliotece Uniwersytetu Lwowskiego (koniec XVIII – początek XIX w.) (Рукописний каталог „Auctores veteres gracie et latini...” як джерело до відтворення здірки книг античних авторів у бібліотеці Львівського університету <кінець XVIII – початок XIX ст.>), Oleksander Sedlyar (**Олександр Седляр**) zajmujący się tematem uzupełniania prywatnych bibliotek Rusinów galicyjskich edycjami z Rosji w latach 30. i 40. XIX w. i pokazując sposoby odbioru literatury i cechy dialogu międzykulturowego (Комплектування приватних бібліотек галицьких русинів виданнями з Росії у 30-40-х роках XIX ст. : шляхи надходження літератури та особливості міжкультурного діалогу).

Na szczególną uwagę zasługiwał referat z Polski, który wygłosiła **prof. Ewa Andrysiak** wicedyrektor Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu i wykładowca Uniwersytetu Łódzkiego napisany wspólnie z **prof. Krzysztofem Walczakiem** dyrektorem także kaliskiej książnicy oraz prorektorem Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu pt. „Rosyjskie księgozbiory kaliskich gimnazjów jako przykład kolekcji biblioteki uniwersyteckiej w Poznaniu”. W zebranych materiale można było prześledzić losy książek zebranych w gimnazjach kaliskich w czasie zaboru rosyjskiego, stanowiących w większości literaturę rosyjskojęzyczną, a w wyniku zmian jakie nastąpiły po pierwszej wojnie światowej przekazanych do Biblioteki Uniwersytetu Poznańskiego. W tejsze bibliotece zachowały się do dziś obszerne fragmenty tej kolekcji oraz dokumentacja świadcząca o tym fakcie.

Kolejne referaty zaprezentowali: Lyubov Pugach (**Любов Пугач**) pokazując retrospektywne dziedzictwo społeczno-kulturowe Towarzystwa im. Michaiła Kaczkowskiego (Ретроспективна соціокультурна спадщина Товариства імені Михайла Качковського), Evangelina Chiruk (**Євангеліна Чирук**) zapoznała słuchaczy z społeczno-kulturową koncepcją czytelnictwa w badaniach Michaiła Pavlika (Соціокультурний концепт читачтва у дослідженнях Михайла Павлика) oraz Lesia Kupin (**Леся Купин**) opisała organizację Biblioteki Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1939-1941, 1944-1946 (Організація роботи бібліотеки Львівського університету 1939-1941, 1944-1946 pp.).

Podsumowując trzeba stwierdzić, że konferencja przyniosła wiele informacji na temat wykorzystania przestrzeni bibliotek uczelnianych, by rozwijać komunikację społeczną i kulturalną, a także powinno się podkreślić świętą organizację i stworzenie sprzyjającego klimatu do rozmów i nawiązania przyjaznych kontaktów międzynarodowych.

Ewa Obala